

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑ

641069 - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ 18ο ΣΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	641069	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ιστορία του φύλου από τον 18 ^ο στον 21 ^ο αιώνα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΥΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	641019		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL268/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να αντιλαμβάνονται τον διακριτό ιστοριογραφικό κλάδο της ιστορίας των γυναικών και του φύλου και να αναγνωρίζουν τη συνθετότητα στην παραγωγή της ιστορικής γνώσης • να κατανοούν τη θέση και τους ρόλους των φύλων στην ιστορία

- να ανιχνεύουν την έμφυλη διαφορά σε διαφορετικά πολιτισμικά και κοινωνικά συμφραζόμενα και να αντιλαμβάνονται τις έμφυλες νοηματοδοτήσεις και αναπαραστάσεις με τις οποίες επενδύονται οι ανθρώπινες σχέσεις και ιεραρχίες
- να διακρίνουν τις σημαντικές τομές της Ιστορίας των γυναικών και του φύλου και να συγκρίνουν την περιοδολόγησή της με την κυρίαρχη ιστορική αφήγηση
- να κατανοούν, να αναλύουν και να ερμηνεύουν διαφορετικά είδη ιστορικών πηγών, μέσα από την κριτική ανάγνωσή τους
- να εντοπίζουν και να χρησιμοποιούν επιστημονική βιβλιογραφία
- να χρησιμοποιούν την κατηγορία ανάλυσης του φύλου ως θεωρητικό και μεθοδολογικό εργαλείο.

Γενικές Ικανότητες

- Αντίληψη της έμφυλης διαφοράς. Ανάπτυξη έμφυλης οπτικής στην προσέγγιση ιστορικών γεγονότων, αναπαραστάσεων, λόγων (discours)
- Ικανότητα για αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Συμμετοχή σε διάδραση
- Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να μυήσει το φοιτητικό κοινό στην προβληματική του φύλου μέσα από το πρίσμα εννοιών όπως αυτών της εκμετάλλευσης και της χειραφέτησης.

Εξετάζεται η πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία της Γαλλίας από τον 18ο έως τον 21ο αιώνα με βάση την κατηγορία ανάλυσης του κοινωνικού φύλου. Μελετώνται, δηλαδή, οι διαφορές των φύλων στη γαλλική ιστορία, οι οποίες, όντας αποτέλεσμα κοινωνικής και πολιτισμικής κατασκευής, συνδέονται τόσο με πραγματικές συνθήκες και ιστορικά δεδομένα (θεσμοί, νόμοι) όσο και με ιδεολογίες και αναπαραστάσεις.

Πιο συγκεκριμένα, η κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική ασυμμετρία στη διάρθρωση των σχέσεων εξουσίας ανάμεσα στα φύλα διερευνάται σε ζητήματα που αφορούν στα πεδία της πολιτικής, της εργασίας, της εκπαίδευσης, της γλώσσας κ.ά., καθώς και στα αντίστοιχα διεκδικητικά κινήματα. Στόχος είναι η επανανάγνωση της σύγχρονης ιστορίας της Γαλλίας.

Θεματικές

1. Θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα. Ιστοριογραφικά ζητήματα της ιστορίας των γυναικών και του φύλου στη Γαλλία.
2. Η έμφυλη προσέγγιση του δημόσιου χώρου και της έννοιας του πολίτη. Η αποεμφυλιοποίηση της καθολικότητας και η εκτίμηση της έμφυλης ιδιαιτερότητας. Η προσέγγιση είναι χρονολογική
3. Αντιλήψεις και έμφυλη εκπαιδευτική θεωρία. Η πρόσβαση των δύο φύλων στη γνώση και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης από τον αιώνα των Φώτων έως τις μέρες μας. Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Το ζήτημα της συνεκπαίδευσης και η σταδιακή θεσμοθέτησή της. Η μετατόπιση των έμφυλων ανισοτήτων και διαφοροποιήσεων από τη θεσμούς στην έμφυλη θεώρηση των επιστημών και των επαγγελματικών καταρτίσεων.
4. Ο έμφυλος καταμερισμός της εργασίας. Η γυναικεία εργασία στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα. Η ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα σε συνάρτηση με την αύξηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού στον 20^ο αιώνα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p> <p>Για το χειμερινό ακ. εξάμηνο 2020-2021: εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (PowerPoint) • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class: παρέχονται σημειώσεις, διδακτικό υλικό, ιστορικές πηγές, χρήσιμοι σύνδεσμοι, βιβλιογραφία και εργασίες σε ηλεκτρονική μορφή • Τρόποι επικοινωνίας με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες: μέσω email, της πλατφόρμας e-class (ανακοινώσεις) και κατά τις ώρες συνεργασίες που ορίζονται στην αρχή κάθε εξαμήνου. 																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="699 723 1050 840"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1050 723 1362 840"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="699 840 1050 916">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1050 840 1362 916">19</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 916 1050 1090">Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)</td> <td data-bbox="1050 916 1362 1090">12</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1090 1050 1167">Δημόσιες παρουσιάσεις</td> <td data-bbox="1050 1090 1362 1167">8</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1167 1050 1243">Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="1050 1167 1362 1243">13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1243 1050 1352">Ατομική βιβλιογραφική έρευνα</td> <td data-bbox="1050 1243 1362 1352">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1352 1050 1527">Προετοιμασία της προφορικής δημόσιας παρουσίασης και συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1050 1352 1362 1527">28</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1527 1050 1630">Αυτοτελής μελέτη για την τελική γραπτή εξέταση</td> <td data-bbox="1050 1527 1362 1630">35</td> </tr> <tr> <td data-bbox="699 1630 1050 1709">Σύνολο μαθήματος</td> <td data-bbox="1050 1630 1362 1709">125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	19	Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)	12	Δημόσιες παρουσιάσεις	8	Αυτοτελής μελέτη	13	Ατομική βιβλιογραφική έρευνα	10	Προετοιμασία της προφορικής δημόσιας παρουσίασης και συγγραφή εργασίας	28	Αυτοτελής μελέτη για την τελική γραπτή εξέταση	35	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
Διαλέξεις	19																			
Διαδραστική διδασκαλία / Φροντιστήριο (Ανάλυση και σχολιασμός ιστορικών πηγών μέσα στο αμφιθέατρο)	12																			
Δημόσιες παρουσιάσεις	8																			
Αυτοτελής μελέτη	13																			
Ατομική βιβλιογραφική έρευνα	10																			
Προετοιμασία της προφορικής δημόσιας παρουσίασης και συγγραφή εργασίας	28																			
Αυτοτελής μελέτη για την τελική γραπτή εξέταση	35																			
Σύνολο μαθήματος	125 ώρες																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Γλώσσα αξιολόγησης:</i> Γαλλική • <i>Μέθοδος αξιολόγησης:</i> παρουσία στις παραδόσεις και συμμετοχή στις προτεινόμενες εργασίες και ασκήσεις 30 %, τελική γραπτή εξέταση 70 %. Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει: σχολιασμό πρωτογενούς πηγής ή ιστορικού κειμένου ή/και ερώτηση/εις σύντομης ανάπτυξης. <p>Εξεταστική Φεβρουαρίου 2021: προφορική εξέταση (ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης)</p>																			

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Κριτήρια αξιολόγησης:</i> ακρίβεια, πληρότητα, στοιχειοθέτηση και δικαιολόγηση των απαντήσεων, συνοχή, δυνατότητα κριτικής ανάλυσης της ιστορικής πηγής, συνθετική ικανότητα. Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται στους φοιτητές στην έναρξη του εξαμήνου.
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Βασική βιβλιογραφία</p> <p>BARD Christine, <i>Les femmes dans la société française au XXe siècle</i>, Armand Colin, 2001.</p> <p>____ (dir.), <i>Dictionnaire des féministes, France 18e-21e siècle</i>, PUF, 2017</p> <p>BERENI Laure et alii (dir.), <i>Introduction aux études sur le genre</i>, de boeck, 2012.</p> <p>DIDIER Béatrice et alii, <i>Dictionnaire universel des créatrices, des femmes</i>, 2013.</p> <p>GODINEAU Dominique, <i>Les femmes dans la société française, XVIe-XVIIIe siècle</i>, Armand Colin, 2003.</p> <p>RIOT-SARCEY Michèle, <i>Histoire du féminisme</i>, La Découverte, 2002.</p> <p>RIPA Yannick, <i>Les femmes, actrices de l'histoire, France, 1789-1945</i>, SEDES, 1999.</p> <p>THÉBAUD Françoise, <i>Ecrire l'histoire des femmes et du genre</i>, ENS, 2007.</p> <p>ZANCARINI-FOURNEL Michèle, <i>Histoire des femmes en France, XIXe-XXe siècle</i>, Presses universitaires de Rennes, 2005.</p> <p>Από τον πολιτικό αποκλεισμό στην ισότιμη παρουσία στην πολιτική ζωή</p> <p>AUDOIN-ROUZEAU Stéphane et BECKER Jean-Jacques (dir.), <i>Encyclopédie de la Grande Guerre, 1914-1918</i>, Bayard, 2004.</p> <p>BARD Christine, <i>Les filles de Marianne. Histoire des féminismes 1914-1940</i>, Favard, 1995.</p> <p>____ (dir.), <i>Les féministes de la deuxième vague</i>, PUR, 2012.</p> <p>BONINCHI Marc, <i>Vichy et l'ordre moral</i>, PUF, 2005.</p> <p>BOZON Michel, <i>Sociologie de la sexualité</i>, Colin, 2009 (2e édition refondue).</p> <p>CAPDEVILA Luc et alii, <i>Le genre face aux mutations. Masculin et féminin, du Moyen Âge à nos jours</i>, Presses universitaires de Rennes, 2003.</p> <p>____, <i>Hommes et femmes dans la France en guerre. 1914-1945</i>, Payot, 2003.</p> <p>____, <i>Sexes, genre et guerres. France 1914-1945</i>, Payot, 2010.</p> <p>CAPUANO Christophe, <i>Vichy et la famille. Réalités et faux-semblants d'une politique publique</i>, Presses universitaires de Rennes, 2009.</p> <p>CHAPERON Sylvie, <i>Les années Beauvoir, 1945-1970</i>, Fayard, 2000.</p> <p>CORBIN Alain, Lalouette Jacqueline, Riot-Sarcey Michèle (dir.), <i>Femmes dans la cité, 1815-1871</i>, Créaphis, 1997.</p> <p>DELAPORTE Sophie, <i>Les gueules cassées. Les blessés de la face de la Grande Guerre</i>, Noësis, 1996.</p>

- DUCHEN Claire, *Women's Rights and Women's Lives in France, 1944-1968*, Routledge, 1994.
- DUHET Paule-Marie, *Les femmes et la Révolution (1789-1794)*, Gallimard/Julliard, coll. Archives n° 41, 1971.
- GILZMER Mechtild, LEVISSE-TUZÉ Christine, MARTENS Stephan, *Les femmes dans la Résistance en France*, Tallandier, 2003.
- GODINEAU Dominique, *Citoyennes tricoteuses, les femmes du peuple à Paris pendant la Révolution française*, Perrin, 2004.
- MARTIN Jean-Clément, *La Révolution*, Documentation Française, 4e trimestre 2006.
- _____, *La révolte brisée. Femmes dans la Révolution française et l'Empire*, A. Colin, 2008.
- GUILHAUMOU Jacques et LAPIED Martin, « Les femmes et la Révolution françaises : recherches en cours » sur le site revolution-francaise.fr
- GOBILLE Boris, *Mai 68*, La Découverte, coll. « Repères », 2008.
- GUÉRAICHE William, *Les femmes et la République. Essai sur la répartition du pouvoir de 1943 à 1979*, Editions de l'Atelier, 1999.
- KLEJMAN Laurence, ROCHEFORT Florence, *L'égalité en marche. Le féminisme sous la Troisième République*, Presses de la Fondation nationale des sciences politiques/Des Femmes, 1989.
- LOISEAU Dominique, *Femmes et militantismes*, L'Harmattan, 1996.
- MARTIN Jean-Clément, *La révolte brisée. Femmes dans la Révolution française et l'Empire*, A. Colin, 2008.
- MORIN-ROTUREAU Évelyne (dir.), *1789-1799 : combats de femmes. La Révolution exclut les citoyennes*, Autrement, coll. Mémoires n° 96, 2003.
- OFFEN Karen, *Les féminismes en Europe, 1700-1950*, PUR, 2012.
- PICQ Françoise, *Libération des femmes. Les années-mouvement*, Seuil, 1993.
- RIOT-SARCEY Michèle, *La démocratie à l'épreuve des femmes. Trois figures critiques du pouvoir, 1830-1848*, Albin Michel, 1994.
- RIOT-SARCEY Michèle, *La démocratie à l'épreuve des femmes. Trois figures critiques du pouvoir, 1830-1848*, Albin Michel, 1994.
- RIOT-SARCEY Michèle, Gribaudo Mauriziol, *1848, la révolution oubliée*, La Découverte, 2008.
- THÉBAUD Françoise, *La femme au temps de la guerre de 14*, Payot, 2013.
- THÉBAUD Françoise, « La Grande Guerre le triomphe de la division sexuelle », *Histoire des femmes en Occident*, vol. 5, *Le XXe siècle*, Perrin, « Tempus », 2002, p. 85-144.
- VIRGILI Fabrice, *La France « virile ». Des femmes tondues à la Libération*, Payot, 2000.
- VIRGILI Fabrice, *Naître ennemi. Les enfants de couples franco-allemands nés pendant la Seconde Guerre mondiale*, Payot, 2009.
- ZANCARINI-FOURNEL Michelle et DELACROIX Christian, *La France du temps présent: 1945-2005*, Belin, coll. « Histoire de France », 2010.

Γυναίκες-Φύλο-Εκπαίδευση-Κατάρτιση

BODINIER Bernard et alii (dir.), *Genre & Education*, PURH, 2009.

MAYEUR Françoise, *L'éducation des filles en France au XIXe siècle*, Perrin Tempus, 2008 (1977)

SONNET Martine, *L'éducation des filles au temps des Lumières*, Cerf, 1987.

THÉBAUD Françoise, ROGERS Rebecca, *La fabrique des filles : L'éducation des filles de Jules Ferry à la pilule*, textuel, 2010.

Βιολογικό και κοινωνικό φύλο και εργασία

BATTAGLIOLA Françoise, *Histoire du travail des femmes*, La Découverte, 2004.

COVA Anne, *Maternité et droits des femmes en France, XIXe-XXe siècles*, Anthropos, 1997.

LEE DOWNS Laura, *L'inégalité à la chaîne*, Albin Michel, 2002.

LEVINE FRADER Laura, *Breadwinners and Citizens. Gender in the Making of the French Social Model*, Duke University Press, 2008.

REYNOLDS Siân, *France Between The Wars. Gender and Politics*, Routledge, 1996.

SCHWEIZTER Sylvie, *Les femmes ont toujours travaillé. Une histoire de leurs métiers, XIXe et XXe siècle*, Odile Jacob, 2002.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Revue *Clio. Femmes, Genre, Histoire*, <http://clio.revue.org>

Genre & Histoire, <https://journals.openedition.org/genrehistoire/?lang=en>